

सामाजिक सुरक्षा कोष
प्रशासन सेवा, लेखा समूह, नवौं तह, उपनिर्देशक पदको खुला / आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परिक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र: सेवा सम्बन्धी
खण्ड क - ६० अङ्क
(४ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

१. आर्थिक प्रशासन व्यवस्थापन - १० अङ्क
 - १.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्य र महत्व
 - १.२ योजना र बजेट सम्बन्धी जानकारी
 - १.३ मौद्रिक नीति र वित्तीय नीति
 - १.४ राजस्व : कर राजस्व/गैहकर राजस्व, राजस्व परिचालन
 - १.५ आयकर, मूल्य अभिवृद्धि कर, भन्सार र अन्त : शुल्क
 - १.६ आर्थिक प्रशासनमा संलग्न निकायहरूको भूमिका, काम, कर्तव्य र अधिकार
 - १.७ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा आर्थिक प्रशासनको महत्व
 - १.८ नेपालमा सार्वजनिक संस्थाको वित्तीय प्रणाली: अवस्था, समस्या र चुनौतीहरू
 - १.९ लेखाको अर्थ, उद्देश्य र महत्व
 - १.१० खरिद व्यवस्थापन: सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
२. सरकारी आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन र प्रतिवेदन - २० अङ्क
 - २.१ सरकारी आर्थिक कारोवार : परिचय, विशेषता, कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखाङ्कन, खातामा प्रविष्टि र प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था
 - २.२ दोहोरो लेखा प्रणाली, नगद र प्रोदभावीमा आधारित लेखा प्रणाली
 - २.३ खाता सूची (Charts of Accounts), एकल खाता कोष (TSA) तथा राजस्व व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (RMIS) सम्बन्धी जानकारी
 - २.४ सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली, सार्वजनिक निर्माण कार्यको लेखा, जिन्सी श्रेस्ता प्रणाली तथा धरोटी लेखा
 - २.५ नेपाल सरकारको लेखा निर्देशिका २०७३
 - २.६ नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन प्रणाली (Nepal Financial Reporting System)
 - २.७ अन्तरराष्ट्रिय वित्तीय प्रतिवेदन प्रणाली (International Financial Reporting System)
 - २.८ सार्वजनिक क्षेत्रको लेखामान र आर्थिक कार्यविधि सञ्चालन सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
 - २.९ आयोजना लेखा प्रणाली तथा सोधभर्ना प्रणाली
 - २.१० सम्पत्ति, दायित्व, भुक्तानी, आम्दानी, खर्च, लगानीको लेखाङ्कन सम्बन्धी प्रचलित व्यवस्थाहरू
 - २.११ सरकारी अनुदानको लेखा व्यवस्था
३. वित्तीय विवरण र लगानीको लेखाङ्कन - १० अङ्क
 - ३.१ सन्तुलन परीक्षण, व्यापारिक खाता, नाफा नोक्सान खाता, वासलात, कम्प्रिहेन्सिभ अकाउन्टको अवधारणा तयारी र प्रयोग सम्बन्धी जानकारी
 - ३.२ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको वित्तीय विवरण विप्लेषण र CAMEL को प्रयोग

सामाजिक सुरक्षा कोष

प्रशासन सेवा, लेखा समूह, नवौं तह, उपनिर्देशक पदको खुला / आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परिक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.३ वित्तीय विवरण तयार गर्दा ध्यान दिनु पर्ने पक्षहरू र कोषमा यसको कार्यान्वयनका क्षेत्रहरू
- ३.४ कोषका लगानीका क्षेत्रहरू र सो को लेखाङ्कन सम्बन्धी व्यवस्था: योगदानकर्ता सापटीको लेखाङ्कन, मुद्धती निक्षेप, शेयर खरिद बिक्रि, ट्रेजरी बिल, सामुहिक लगानी कोष, सरकारी बन्ड परियोजना लगानी तथा सह लगानीको लेखा
- ३.५ हिसाब मिलानको अवधारणा र कोषमा यसको कार्यान्वयनका क्षेत्रहरू

४. लेखापरीक्षण प्रणाली र लेखामानहरू - २० अङ्क

- ४.१ लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्त
- ४.२ सरकारी तथा संगठित क्षेत्र लेखापरीक्षणमान
- ४.३ बेरुजु, बेरुजुका कारण, बेरुजु न्यूनीकरणका उपाय र बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी व्यवस्था
- ४.४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखापरीक्षण तथा सार्वजनिक संस्थानको लेखापरीक्षण
- ४.५ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा आन्तरिक लेखा परीक्षण
- ४.६ अन्तिम लेखा परीक्षण प्रणाली
- ४.७ महालेखा परीक्षक र लेखापरीक्षण सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
- ४.८ लेखापरीक्षण सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू (ICAN, INTOSAI, ASOSAI)
- ४.९ नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standard)
- ४.१० नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standard)
- ४.११ नेपाल लेखा परीक्षणमान (Nepal Auditing Standard)

खण्ड ख - ४० अङ्क

(२ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

५. वित्तीय योजना र विश्लेषणको लागि लेखा व्यवस्था - २० अङ्क

- ५.१ कम्पनी स्थापना, शेयर र ऋणपत्र सम्बन्धी जानकारी
- ५.२ शेयरको लेखाङ्कन व्यवस्था
- ५.३ ऋणपत्रको लेखा व्यवस्था
- ५.४ पूँजी संरचना (Capital Structure) को लेखाङ्कन
- ५.५ वित्तीय विवरणको विश्लेषण : अनुपात (Ratio) विश्लेषणका साधनहरू
- ५.६ कोष तथा नगद (Fund and Cash) प्रवाहको अर्थ महत्व र तयार गर्ने विधि
- ५.७ हासकट्टी : कारण, आवश्यकता, आधार र तरिकाहरू
- ५.८ मुल्यस्तर (Price Level) परिवर्तनको लागि लेखा विधि
- ५.९ कार्यशील पूँजी : अर्थ आवश्यकता, तत्वहरू र निर्धारण गर्ने तरिकाहरू
- ५.१० पूँजीगत बजेट तथा लगानी (Capital Budgeting and Investment)
- ५.११ वित्तीय क्षेत्रका जोखिमहरू: प्रकार, प्रभाव र व्यवस्थापनका उपायहरू

सामाजिक सुरक्षा कोष

प्रशासन सेवा, लेखा समूह, नवौं तह, उपनिर्देशक पदको खुला / आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परिक्षाको पाठ्यक्रम

६. तरलता तथा भुक्तानी ब्यवस्थापन – २० अङ्क
- ६.१ तरलताको अवधारणा तथा तरलता ब्यवस्थापनमा आर्थिक प्रशासनको भुमिका
 - ६.२ ब्याजदर निर्धारणको अवधारणा र कोषमा यसको प्रयोग
 - ६.३ सुनिश्चित ब्याजदरको अवधारणा र कोषमा यसको प्रयोग
 - ६.४ ब्याज आम्दानीको विविधिकरणका विधिहरू र यसको आवश्यकता
 - ६.५ कोषले प्रदान गर्ने सुविधा र प्रतिफलको लागत ब्यवस्थापन र यसको प्रयोग
 - ६.६ परम्परागत र आधुनिक भुक्तानीका विधिहरू, जोखिम तथा ब्यवस्थापनका पक्षहरू
 - ६.७ पेन्सन तथा अन्य दिर्घकालिन दायित्व ब्यवस्थापन
 - ६.८ फ्रड तथा जालसाजी नियन्त्रणमा लेखा प्रशासनको भुमिका
 - ६.९ आर्थिक प्रशासनको प्रभावकारिता अभिवृद्धिका विविध पक्षहरू: प्रणाली, नीति, जनशक्ति, नैतिकता तथा आचरणका सवालहरू
 - ६.१० तेस्रो पक्ष भुक्तानीमा ध्यान दिनु पर्ने विषयहरू